

Afdeling: Administrationen
Journal nr.: 15/46784
Dato: 14. oktober 2016
Udarbejdet af: Økonomi – og Planlægningsfunktionen

Notat

Udmøntning af midler til nedbringelse af tvang i psykiatrien, Fase 2 – Udbygning af den ambulante indsats.

Psykiatrisygehuset har siden den indgåede partnerskabsaftale med ministeriet om at reducere anvendelsen af bæltefikseringer med 50 % ved udgangen af 2020, arbejdet intensivt med at forebygge anvendelsen af tvang. Seneste offentliggørelse af data fra Sundhedsstyrelsen viser, at Region Syddanmark er nået langt i forhold til kravene forbundet med aftalen. Der ses helt generelt et fald eller en stabil udvikling for hovedparten af de 15 indikatorer, der er tilknyttet partnerskabsaftalen. Især er det lykkedes at reducere i anvendelsen af bæltefikseringer samt fikseringer over 48 timer. Det er en underliggende præmis, at et fald i brugen af bæltefikseringer ikke må ende i en stigning i andre former for tvang, derfor følges niveauet af patienter som er berørt af en eller anden form for tvang (*al tvang* er fælles betegnelse for blandt andet tvangsendlæggelser, fikseringer, tvangsernæring mm) ligeledes.

Udfordringen for psykiatrisygehuset er nu dels fortsat at holde fokus på de gode resultater og samtidig intensivere indsatsen for at forebygge at patienter bliver berørt af tvang - helt generelt. En af årsagerne til de manglende resultater i forhold til parameteret "al tvang" er udviklingen i tvangsendlæggelser. For at forebygge at borgere bliver tvangsendlagt på de psykiatriske afdelinger i Region Syddanmark er det nødvendigt med en større forebyggende indsats i patientens nærmiljø. En udbygning af den ambulante indsats vil øge kvaliteten for patienterne i psykiatrien markant. Med budget 2016 blev der via omstillingsrammen afsat 15,3 mio. kr. til udbygning af den ambulante indsats. Der blev i forbindelse med udbygningen af den ambulante indsats bevilget midler til:

- Styrkelse af de opsøgende psykoseteams med 11,0 årsværk svarende til 5,0 mio. kr.
- Styrkelse af udgående intensiv ambulante indsats i lokalpsykiatrien med 20,0 stillinger svarende til 10,325 mio. kr.

Det overordnede mål med at opnormere den ambulante indsats er at undgå, at akutte situationer "i nærmiljøet" udvikler sig i en sådan grad, at det er nødvendigt med en akut indlæggelse med tvang. I indeværende notat beskrives, hvilke initiativer der iværksættes via udbygningen af den ambulante indsats. Med udbygning af den ambulante indsats vil psykiatrisygehusets tilbud omfatte flere patienter, men især være et intensiveret tilbud for patienter med øget behov.

Følgende initiativer gælder uanset om midlerne er til OPT eller til den udgående intensive ambulante indsats.

Opsøgende indsats i forhold til patienter i risiko for tvang

En øget mulighed for opfølgning hos patienterne i deres nærmiljø vil forebygge, at patienten bliver så dårlig, at indlæggelse med tvang er nødvendig. Derudover viser data om anvendelsen af tvang, at hovedparten af den tvang som udøves i psykiatrisygehuset sker indenfor de første døgn af en indlæggelse. En øget opsøgende indsats med det formål at forebygge antallet af tvangsendlæggelser

Psykiatrien i Region Syddanmark

må derfor også have en forebyggende indvirkning på niveauet af fikseringer og beroligende medicin med tvang.

Initiativ:

- Patienter tilbydes i højere grad opsøgende og / eller intensivt tilbud i nærmiljøet – uanset diagnose, jævnfør koncept for ambulante psykiatri.

Tættere koordinering internt

Forebyggelse af tvangsindlæggelser fordrer et målrettet samarbejde mellem ambulante psykiatri og døgnpsykiatri omkring de patienter, som oftest udsættes for tvang. Den ambulante psykiatri har blandt andet en aktiv rolle i at forebygge, at patienter bliver så dårlige, at indlæggelse med tvang er nødvendig.

Initiativ:

- Patienter i høj risiko for tvang skal tilbydes et samarbejds møde, hvor både den ambulante psykiatri og døgnpsykiatri mødes for at udarbejde forhåndstilkendegivelser.

Tættere koordinering eksternt og ekstra indsats i forhold til kommunale samarbejdspartnere

Udbygningen af den ambulante indsats vil understøtte de psykiatriske afdelingers samarbejde med kommunerne. Et tæt samarbejde med kommunerne skal sikre, at patientens forløb er koordineret. Derudover er de praktiserende læger en vigtig samarbejdspartner – især i forbindelse med tvangsindlæggelser.

Initiativ:

- De psykiatriske afdelinger forpligtes på at vidensdele om effektive metoder til forebyggelse af tvang og magtanvendelse mellem psykiatrisygehuset og samarbejdspartnere.
- Samarbejdet med bosteder og øvrige professionelle netværk øges.
- De psykiatriske afdelinger skal sikre, at patient får psykiatrisk behandling ved behov i eget hjem fx på bosteder.
- De psykiatriske afdelinger udarbejder i samarbejde med samarbejdspartnere i større omfang koordinerende indsatsplaner.

Udarbejdelse af forhåndstilkendegivelser hos ambulante patienter.

Psykiatrisygehuset har de seneste år arbejdet med lovpligtige forhåndstilkendegivelser på døgnafsnit. Afdelingerne skal udarbejde forhåndstilkendegivelser i lokalpsykiatrien – gerne med inddragelse af bopælskommunen. Udarbejdelse af forhåndstilkendegivelser hos ambulante patienter, vil styrke kendskabet til patientens præferencer.

Initiativ:

- Patienten skal systematisk inddrages i planlægning og gennemførelse af behandlingen – herunder at personlige ønsker til behandlingens form og indhold samt erfaringer, systematisk inddrages så vidt muligt allerede i lokalpsykiatrien og så vidt muligt inddrages som vejledende for valg af pleje og behandling.
- Viden fra eftersamtaler inddrages i planlægning af patientens efterfølgende ambulante forløb og efterfølgende indlæggelser.

Udmøntning og opfølgning

Initiativerne i forbindelse med udbygningen af den ambulante indsats understøttes endvidere af de bevilgede midler til kompetenceudvikling 2015-2018. For at opnå de beskrevne målsætninger og effekter udbygges den ambulante psykiatri primært med sygeplejersker.

Effekten af initiativerne skal følges løbende.

Psykiatrien i Region Syddanmark

Initiativ	Succeskriterier - opfølgning
Opsøgende indsats i forhold til patienter i risiko for tvang	<ul style="list-style-type: none">• Et fald i andelen af patienter som tvangsindlægges.
Tættere koordinering internt	<ul style="list-style-type: none">• De patienter som fylder meget i tvangsstatistikken (top 5 på hver afdeling) tilbydes en samarbejdsrunde.
Tættere koordinering eksternt og ekstra indsats i forhold til kommunale samarbejdspartnere	<ul style="list-style-type: none">• En stigning i antallet af udarbejdede koordinerende indsatsplaner
Udarbejdelse af forhåndstilkendegivelser hos ambulante patienter.	<ul style="list-style-type: none">• En stigning i antallet af forhåndstilkendegivelser som udarbejdes i eller sammen med den ambulante psykiatri

Psykiatrisygehusets baselinekrav opskrives i forbindelse med udbygningen af den ambulante indsats.